

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN – 2008

AFRIKAANS TWEEDE TAAL V3

STANDAARDGRAAD

MEI/JUNIE 2008

MEMORANDUM

PUNTE: 80

Hierdie memorandum bestaan uit 17 bladsye.

ALGEMENE RIGLYNE BY DIE NASIEN VAN VRAESTEL 3
--

1. Bestudeer en bespreek die nasienskaal en die riglyne vir die gebruik daarvan en maak seker dat elke nasiener weet hoe om dit te gebruik.
2. Afdeling A word volgens die nasienskaal uit 40 nagesien.
3. Afdeling B word volgens die nasienskaal uit 20 nagesien.
4. Afdeling C word volgens die nasienskaal uit 15 of 20 en 'n memo nagesien.
5. As 'n skryfstuk in Afdeling A **te kort** is (leerder het minder as 2/3 van die verwagte aantal woorde – minder as 200 - geskryf), word die leerder **met 2 punte gepeenaliseer. Te kort (-2)**
- 6. As 'n skryfstuk in Afdeling B en C **te kort** is (leerder het minder as 2/3 van die verwagte aantal woorde – minder as 100 – geskryf), word die leerder **met 1 punt gepeenaliseer. Te kort (-1)** Neem die totale aantal woorde in ag by bv. die CV en nie die onderskeie afdelings nie.
7. As 'n skryfstuk in Afdeling A **te lank** is (leerder het meer as 1/3 van die verwagte aantal woorde te veel geskryf (400 woorde), word die hele skryfstuk gelees en nagesien, maar die leerder word **met 2 punte gepeenaliseer. Te lank (-2)**
8. As 'n skryfstuk in Afdeling B en C **te lank** is (leerder het meer as 1/3 van die verwagte aantal woorde te veel geskryf (200 woorde), word die hele skryfstuk gelees en nagesien, maar die leerder word **met 1 punt gepeenaliseer. Te lank (-1)**
9. As skryfstukke **heeltemal** uit die vraestel saamgeflans (dele van opdragte uit die vraestel word net so oorgeskryf) word, sal die skryfstuk nie logies opeenvolgend nie en die leerder ontvang dan **geen punte nie**. Kommentaar sal wees:
 - Geen eie werk nie.
 - Geen kommunikasie nie.
 - Saamgeflans.
10. As skryfstukke **gedeeltelik** uit die vraestel saamgeflans (dele van opdragte uit die vraestel word net so oorgeskryf) word, word net eie werk geëvalueer en bepunt. Die punt sal waarskynlik selde hoër as SS- wees.
11. Gememoriseerde Skryfwerk
Ons onderskei tussen twee soorte gememoriseerde skryfstukke:
 1. Glad nie oor die onderwerp nie en die taalgebruik is baie beter as dié in res van die vraestel. Penaliseer: Geen punte word toegeken nie. (Bespreek eers met hoofeksaminator)
 2. Gememoriseerde stuk is ingedwing onder 'n bepaalde onderwerp. Taalgebruik baie beter as die res van die vraestel Penaliseer: Gee S-. (Bespreek met hoofeksaminator)
12. As 'n onderwerp misgetas word, word die leerder ook streng gepeenaliseer as dit by inhoud en kommunikasie kom ('n baie lae punt). ('n Mistasting is as 'n begrip of woord anders vertolk word en die hele opstel uit daardie perspektief geskryf word. Bv. Stokperdjie – kandidaat skryf letterlik oor 'n perdjie van stok. 'n Tweede vorm van mistasting is dat die kandidaat oor die onderwerp skryf, maar nie die essensie van die onderwerp aanspreek nie.) Taal kan normaal nagesien word.
13. As 'n kandidaat die onderwerp meestal in Engels aanbied, ontvang die kandidaat 0
14. Simbole en punt(e) word regs onderaan die laaste bladsy van die skryfstuk en die groot totaal links boaan die begin van elke afdeling neergeskryf.
15. Hierdie metode van nasien word by alle skryfstukke toegepas.

16. Dit word voorgestel dat die volgende nasiensimbole gebruik word:

SIMBOOL	BESKRYWING	VERDUIDELIKING
—	Kort strepie	Spelfout
_____	Lang streep	Foutiewe woorde
(.....)	Hakies	Woordorde
^	Weggelaatteken	Woord(e) weggelaat
.. ..	Eenwoord teken	Behoort een woord te wees.
? (kantlyn)	Groot vraagteken	Effens onduidelik
x	Kruisie	Komma weggelaat
T (kantlyn)	Hoofletter T	Tye verwar
herh (kantlyn)	Afkorting	Herhaling van gedagtes
//	Twee strepies	Dui nuwe paragraaf aan
ζ	Kronkelstreep	Onverstaanbaar
H	Hoofletter	Skryf self die hoofletter in.
vs	Vraestel	Dele net so uit vraestel oorgeskrif

LET WEL:

Die riglyne wat by elke skryfstuk gegee word, is nie bindend nie, maar word net as hulp aan die swakke kandidate gegee.

AFDELING A: LANGER SKRYFSTUKKE

RIGLYNE: Vra jouself die vraag: Kan die kandidaat in verstaanbare of redelike korrekte Afrikaans skryf?

VRAAG 1**1.1 VERHALEND - DIE STORIE SAL EK NOOIT VERGEET NIE...!****Kriteria:**

- + Is dit 'n storie?
- + Is daar karakters?
- + Vind daar gebeure plaas, is daar ontwikkeling?
- + Goeie verrassende slot.
- + Oortuig die verhaal?
- + Is die verhaal boeiend?
- + Is daar logiese ontwikkeling?
- + Is die skryfstuk 'n samehangende geheel?

TAAL:**Woordeskat**

- + G = Is die woordeskat goed en van pas?
- + Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
- + M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
- + S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik

- + G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
- + Let wel: In verlede tyd word voegwoorde soos toe, (het) ens. gebruik.
- + Is die tyd, waar van toepassing, deurlopend dieselfde?

INHOUD:

- + Is daar 'n samehang in sinne en paragrawe
- + Word daar verwys na:
 - wie die storie vertel het?
 - die omstandighede?
 - plek en tyd?
 - wie almal betrokke was?
 - wat gebeur het?
 - hoe die persoon/personne gevoel het?
 - hoe die storie geëindig het?
- + Waarom is die storie vir jou so mooi/ interessant/ snaaks?
- + Oortuig die verhaal jou as iets onvergeetliks?

KOMMUNIKASIE

- + Word dit wat vertel word, so werklik in die lesers se verbeelding as wat dit vir die skrywer is?
- + Oortuig die verhaalt?
- + Of oortuig dit nie werklik nie?
- + Wat is my reaksie: is die verhaalt lagwekkend (snaaks), mooi, besonder, interessant, gewoon, alledaags?

(SIEN NA VOLGENS DIE GEGEWE NASIENSKAAL UIT 40)

1.2. **BESKRYWEND** - BESKRYF JOU KAMER EN HOE DIT VOEL OM JOU EIE KAMER TE HÊ

Kriteria:

- + Dit wat beskryf word, moet so werklik vir die lesers wees as wat dit vir die skrywer is.
- + Kan as't ware sien en ervaar.
- + Die persoonlikhede word presies beskryf.
- + Gevoel word lewensgetrou en akkuraat beskryf.
- + Woorte word fyn gekies.
- + Inleiding en slot is gepas.

TAAL:**Woordeskat**

- + G = Is die woordeskat goed en van pas?
- + Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
- + M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
- + S = Woordeskatkennis is skaal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik

- + G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
- + Pas die register?
- + Word genoeg byvoeglike en beskrywende woorte gebruik?
- + Kan jy as't ware sien, hoor, ruik, proe en ervaar, m.a.w. word sintuie goed ingespan?
- + Is die tyd deurlopend dieselfde?
- + Let op na die verskil tussen vertel en beskryf

INHOUD:

- + Is daar 'n samehang in sinne en paragrawe?
- + Word die kamer beskryf?
- + Word daar beskryf wat hy/ sy alles daar doen?
- + Word daar beskryf hoe hy/ sy die kamer gaan skoonmaak?
- + Kan jy die kamer in jou verbeelding sien?

KOMMUNIKASIE:

- + Word dit wat beskryf word, so werklik in die lesers se verbeelding as wat dit vir die skrywer is?
- + Wat is my reaksie: is die beskrywing goed, interessant, gewoon, alledaags?
- + Of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 40)

OF

1.3 ARGUMENTEREND - SELFONE BY DIE SKOOL: JA OF NEE?**Kriteria:**

- + Albei kante van die saak word gestel
- + 'n Spesifieke standpunt word ingeneem en
- + Oortuigend gemotiveer
- + Logiese ontwikkeling
- + Kom tot 'n gevolgtrekking

TAAL:**Woordeskat**

- + G = Is die woordeskat goed en van pas?
- + Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
- + M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
- + S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik

- + G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + M = Mindere verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
- + Pas die register?
- + Is die woord- en taalgebruik goed?

INHOUD:

- + Is daar 'n samehang in sinne en paragrawe?
- + Word daar geargumenteer of selfone in skole toegelaat moet word, of nie?
- + Is die standpunt duidelik?
- + Word redes verskaf vir of teen (geen) die gebruik van selfone in skole?
- + Word stellings deur middel van bewyse gestaaf?
- + Ontwikkel die redenasie logies en sistematies?
- + Word daar verwys na die invloed wat dit op die onderwys kan hê?
- + Word daar tot 'n duidelike gevolgtrekking gekom?
- + Word oplossings vir die probleem aangebied?

KOMMUNIKASIE:

- + Word daar oortuigend oor die argument/ onderwerp gekommunikeer, m.a.w. word dit waaroor geargumenteer word, so werklik in die leser se verbeelding as wat dit vir die skrywer is?
- + Wat is my reaksie: is die argument goed, interessant, gewoon, alledaags?
- + Of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 40)

1.4. BESPIEGELEND - SAL EK EENDAG SUKSESVOL WEES?**Kriteria:**

- + Oor 'n saak word gepeins, selfs gefilosofeer.
- + Die skrywer wonder regtig oor sy sukses of nie.
- + Die gedagtes word omskryf.
- + Die gedagtes word sistematies uiteengesit.

TAAL:**Woordeskat**

- + G = Is die woordeskat goed en van pas?
- + Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
- + M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
- + S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik

- + G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
- + Pas die register?
- + Is die woord- en taalgebruik goed?

INHOUD:

- + Is daar 'n samehang in sinne en paragrawe?
- + Word daar genoem watter sukses hy/ sy wil behaal?
- + Word daar gesê of dit moontlik is om sukses te behaal?
- + Word daar gesê wat sal help om sukses te behaal en watter probleme kan daar dalk kan wees?
- + Word daar gesê hoekom hy/ sy dié sukses wil behaal?

KOMMUNIKASIE:

- + Word daar oor die onderwerp gekommunikeer, word insig oor die onderwerp openbaar, het skrywer werklik oor onderwerp gedink?
- + Wat is my reaksie: is die bespiegeling goed, interessant, gewoon, alledaags?
- + Of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 40)

1.5 FEITELIKE SKRYFSTUK – EK IS 'N TROTSE SUID-AFRIKANER

In die feitelike opstel sal hulle nie net noem nie, maar ook bespreek.

Kriteria:

- + Feite word akkuraat gegee.
- + Feite/ gebeure is uitgebrei.
- + Leser gelei tot insig en kennis.

TAAL:**Woordeskat**

- + G = Is die woordeskat goed en van pas?
- + Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
- + M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
- + S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik

- + G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
- + Pas die register?
- + Is die woord- en taalgebruik goed?

INHOUD:

- + Is daar 'n samehang in sinne en paragrawe?
- + Word daar gesê wat so spesiaal aan ons mense en hulle kulture is?
- + Word daar gesê waarom hierdie mense so spesiaal vir ons is?
- + Word die interessante plekke in ons land genoem?
- + Word die diere wat ons land so uniek maak, genoem?
- + Word die sporthelde wat ons so trots maak, genoem?
- + Word die bekende mense wat ons trots maak, genoem?

Senior Sertifikaat-eksamen
Memorandum

- + Word die feite duidelik en akkuraat gegee?
- + Word daar tot 'n duidelike slotsom/ gevolgtrekking gekom?

KOMMUNIKASIE:

- + Word daar oor die onderwerp gekommunikeer, m.a.w. is die feite wat gegee word, geloofwaardig?
- + Wat is my reaksie: is die feite goed, interessant, gewoon, alledaags?
- + Of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 40)

TOTAAL AFDELING A: [40]**KORTER SKRYFSTUKKE****AFDELING B - FUNKSIONELE SKRYFWERK
VORM BAIE BELANGRIK. FORMATE MOET KORREK WEES.****VRAAG 2****2.1 VRIENDSKAPLIKE BRIEF – MY KÊREL/ MEISIE HET MY GELOS!****Vormfoute in die brief:**

- 'n Leerder word toegelaat om 'n maksimum van 2 foute in die vorm van die brief te maak.
- As daar 3 en meer vormfoute is, word die leerder met 'n 1 punt gepenaliseer.

Voorbeelde van die adres:

Kerkstraat 1	Posbus 88	Huis 342	Plot 588	Debrahof
Uitbreiding	Pleknaam	Pleknaam	Pleknaam	Pleknaam
Pleknaam	Kode	Kode	Kode	Kode
Kode				

Geen Engels, behalwe amptelike Engelse name, bv. Ghandi Square, word aanvaar nie.
Die woord straat mag nou alleen geskryf word, bv. Wessels Straat.

Voorbeeld van die vorm van die brief:

	Kerkstraat 50	of	Kerk Straat 50
	Johannesburg		Johannesburg
	2000		2000
	17 Maart 2008		17 Maart 2008
	xxxxxxx (Laat 'n reël oop)		
Liewe/Beste	xxxxxxx (Laat 'n reël oop)		
Paragraaf	xxxxxxx (Laat 'n reël oop)		
Paragraaf	xxxxxxx (Laat 'n reël oop)		
Paragraaf	xxxxxxx (Laat 'n reël oop)		
Groete.	xxxxxxx (Laat 'n reël oop)	of: Groete.	
Naam van skrywer	xxxxxxx (Laat 'n reël oop)		

Vorm:

- + Is 'n datum aangebring? (Geen datum = vormfout)
- + Datum moet volledig uitgeskryf wees, bv. 17 Maart 2008 en **NIE** 17/03/2008 **nie**.
- + Geen reël oop tussen poskode en datum nie.
- + Is die vorm van die brief t.o.v. adres, aanhef en slot korrek, word reëls oopgelaat?
- + Word die aanspreekvorm "Liewe" of "Beste" in die aanhef gebruik?

TAAL:**Woordeskat**

- + G = Is die woordeskat goed en van pas?
- + Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
- + M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
- + S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik

- + G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
- + Pas die register?
- + Is die woord- en taalgebruik goed?
- + Is die trant vriendskaplik?

INHOUD:

- + Is daar 'n samehang in sinne en paragrawe?
- + Word daar genoem wie die ou/ meisie was?
- + Word daar genoem hoe en waarom die persoon afgesê is?
- + Word daar genoem wat die ou/ meisie vir die persoon beteken het?
- + Word daar genoem hoe die persoon dit gaan verwerk?

KOMMUNIKASIE:

- + Is die kommunikasie spontaan?
- + Wat is my reaksie: is die inhoud goed, interessant, gewoon, alledaags?
- + Of oortuig dit nie werklik nie?

(GEBRUIK NASIENSKAAL UIT 20)

2.2 DIALOOG – WEER LAAT VIR OEFENING!

Gesprek tussen twee karakters. Verkieslik die soort gesprek wat leerders met mekaar sou aanknoop.

Vorm van die dialoog

- 'n Leerder mag net 2 vormfoute begaan. Daarna word 'n maksimum van 1 punt afgetrek.
- Die gebruik van aanhalingstekens regdeur die dialoog word as een fout hanteer.
- Na elke spreker se naam moet 'n dubbelpunt wees.
- Wat gesê word, moet in blokvorm wees.
- 'n Reël moet tussen elke spreekbeurt oopgelaat word.
- Die leerder moet die dialoog begin met die twee gegewe spreekbeurte op die vraestel.
- Die gegewe twee spreekbeurte op die vraestel word **nie as deel** van die leerder se totale aantal woorde getel **nie**.
- Die een spreekbeurt moet by die ander een aansluit.

Begin so:

Kaptein: Ag nee man, jy is al weer laat! Dit is nou genoeg!
 xxxxxxxxxxxx (laat 'n reël tussen elke spreekbeurt oop.)
 Speler: Jammer, maar
 xxxxxxxxxxxx

Taal

- + Is die taalgebruik geskik en gepas?
- + Is die aanspreekvorm informeel?

Inhoud:

- + Sê die kaptein duidelik waarom hy so ontevrede is?
- + Word daar duidelike redes deur die speler verskaf waarom hy elke keer laat is?
- + Word die kaptein oortuig deur die redes ?
- + Word daar 'n oplossing gegee vir die speler se probleem?
- + Is die gesprek natuurlik en spontaan?
- + Is die trant duidelik ten opsigte van ontsteltenis/verskonings/oortuigingsvermoë, ens.?

Kommunikasie:

- + Is die gesprek natuurlik en spontaan?
- + Wat is my reaksie: is die inhoud goed, interessant, gewoon, alledaags?
- + Of oortuig dit nie?

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 20)

2.3 KOERANTARTIKEL – ONDERWYS IN SUID-AFRIKA**Kriteria:**

In die eerste sin/ paragraaf moet die tyd, plek, name van hoofkarakters, wat gebeur het en waarom voorkom. Die kop moet reeds van hierdie inligting gee. Hierdie gegewens moet dan verder uitgebrei word in die volgende paragrawe

TAAL:**Woordeskat**

- + G = Is die woordeskat goed en van pas?
- + Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
- + M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
- + S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.
- + Is die register goed en van pas?
- + Is daar samehang tussen sinne en paragrawe?
- + Pas die styl by die onderwerp en die leser aan?

Taalgebruik

- + G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
- + Register: word in die 1ste persoon vertel.
- + Wordkeuse moet pas by die onderwerp/ opdrag.
- + Die styl moet by die onderwerp en die leser aanpas.
- + Is woord- en taalgebruik goed, gemiddeld, swak?

INHOUD:

Word daar gesê...

- + hoe die onderwys voorheen was?
- + hoe die skole nou is?
- + watter positiewe dinge nou in die onderwys is?
- + watter negatiewe dinge nou in die onderwys is?
- + tot watter gevolgtrekking daar gekom word?

KOMMUNIKASIE:

- + Wat is my reaksie: is die inhoud goed, interessant, gewoon, alledaags?
- + Of oortuig dit nie werklik nie?
- + Dit moet objektief wees en nie kant kies nie.

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 20)

TOTAAL AFDELING B = 20 PUNTE**AFDELING C****TRANSAKSIONELE SKRYFWERK****VRAAG 3****3.1 MEMORANDUM - STOP BAKLEIERY BY DIE SKOOL!**

- Word gewoonlik interdepartementeel gebruik om personeel aan belangrike sake te herinner of inligting oor te dra.
- Dit kan 'n kort verslag, boodskap, kennisgewing of brief wees.
- Gedrukte vorms wat net ingevul moet word, word deur die meeste instansies gebruik.

Vorm:

- Naam van skool** moet lyk soos naam van skool
- Aan:** word aan die personeellede gerig.
- Van:** die hoof, of sy naam en van
- Datum:** enige – woorde (Afrikaans) of syfers, maar volledig.
- Onderwerp:** Geweld in skole (of iets in lyn met die onderwerp/opskrif)

Boodskap**TAAL:****Woordeskat**

- + G = Is die woordeskat goed en van pas?
- + Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
- + M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
- + S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik

- + G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
- + Is die register geskik en van pas?
- + Is woord- en taalgebruik goed?

INHOUD:

- + Is daar 'n samehang in sinne en paragrawe?
- + Word daar genoem watter insident ter sprake is?
- + Word daar genoem wat die onderwysers na die aanranding gedoen het?
- + Word die stappe genoem wat die herhaling van die insident kan verhoed?
- + Is daar planne in plek om tugstappe teen onderwysers uit te voer wat nie die reëls gehoorsaam nie?

KOMMUNIKASIE:

- + Wat is my reaksie: is die inhoud goed, interessant, gewoon, alledaags?
- + Of oortuig dit nie werklik nie?

(GEBRUIK MEMO UIT 5 EN NASIENSKAAL UIT 15 OM BOODSKAP NA TE SIEN.)

3.2.1. BROSJURE

Geen visuele effekte is nodig nie.

TAAL:**Woordeskat**

- + G = Is die woordeskat goed en van pas?
- + Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
- + M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
- + S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik

- + G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
- + Is die register geskik en van pas?
- + Is woord- en taalgebruik goed?

INHOUD:

- + Is daar 'n samehang in sinne?
- + Word daar gesê watter dae van die week die museum besoek kan word?
- + Word daar gesê watter tye van die dag die museum oop is?
- + Word daar gesê hoeveel dit kos om in te gaan?
- + Word daar gesê wat 'n mens alles in die museum kan sien?

. KOMMUNIKASIE:

- + Wat is my reaksie: is die inhoud goed, interessant, gewoon, alledaags?
- + Of oortuig dit nie werklik nie?

(GEBRUIK 10-PUNT SKAAL)

3.2.2 RIGTINGAANWYSINGS

- Hierdie antwoord word volgens die memorandum uit 10 gemerk.
- 'n Leerder word toegelaat om 'n maksimum van 2 taal- en spelfoute te maak.
- As daar 3 en meer foute is, word die leerder met 'n 1 punt gepenaliseer.

INHOUD:

- + Is daar 'n samehang in sinne?
- + Word daar gesê in watter strate sy gaan ry?
- + Word daar gesê waar moet sy draai?
- + Word daar presies verduidelik hoe sy by die gastehuis moet uitkom?
- + Word daar gesê watter belangrike bakens sy moet verbygaan?

Memorandum:

1. Ry tot by die hoek van Langenhoven- en Voortrekkerstraat.
2. Computicket is aan jou regterkant.
3. Draai regs in Voortrekkerstraat.
4. Ry verby Cowleystraat.
5. Draai links in Hoogstraat.
6. ABSA is aan jou regterkant.
7. Ry verby Olivierstraat aan jou linkerkant.
8. Ry verby St. Johnstraat tot by Kerkstraat.
9. Draai links in Kerkstraat.
10. Ry verby die Prince Vincentgebou aan jou linkerkant op die hoek van Kerk- en Baron van Reedestraat.
11. Ry verby die St. Jude's Kerk op jou regterkant.
12. Ry oor die Grobbelaarsrivier.
13. Kruis Jan van Riebeeckstraat.
14. Die gastehuis is op die hoek van Buitekant- en Kerkstraat.

Al vra ons bakens, aanvaar ons dit ook as hulle die strate wat sy moet kruis, noem.

Maksimum 10 punte.**KOMMUNIKASIE:**

- + Sal jy die pad volgens die verduideliking kan kry?

3.3 INTERPRETASIE VAN 'N PRENTEREKKS**TAAL:**

- + Is die woordeskat en taalgebruik korrek?
- + Is daar 'n samehang tussen sinne?

Woordeskat

- + G = Is die woordeskat goed en van pas?
- + Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
- + M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
- + S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik

- + G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
- + S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
- + Is die register geskik en van pas?
- + Is woord- en taalgebruik goed?

INHOUD:

- + Is daar 'n samehang in sinne en paragrawe?

Word daar ...

- + gesê wie in die prente is?
- + gesê wat met die karakters in elke prent gebeur? Bv. word daar verwys na 'n skelm liefdesverhouding, hoe hulle na mekaar loer, hoe hulle afgeloer word en hoe daar oor hulle geskinder word?
- + na hul gevoelens verwys?
- + redes vir hul gevoelens gegee?
- + genoem wat op die ou end gebeur het?
- + 'n titel vir die reeks prente gegee?

KOMMUNIKASIE:

- + Word daar met my gekommunikeer, volg die interpretasie van prente logies en chronologies op mekaar?
- + Wat is my reaksie: is die inhoud goed, interessant, gewoon, alledaags?
- + Of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 20)

TOTAAL AFDELING C = 20 PUNTE

Senior Sertifikaat-eksamen
Memorandum

NASIENSKAAL VIR DIE ASSESSERING VAN SKRYFWERK

%	KATEGORIE		40	30	20	15	10		KRITERIA
100	G+++	Absoluut puik	40	30	20	1/5	10	TAAL	- Goeie taalgebruik. Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies. Min foute. - Woordkeuse en uitdrukkingsvermoë goed en gepas. Uitgebreide en gevorderde woordeskat. - Taal is idiomaties korrek.
95	G++	Puik	38	29	19	14½	9½		
90	G+	Uitstekend	36	27	18	13½	9	INHOUD	Goeie beplanning, al die stof is ter sake. Skryfstuk toon duidelike progressie, m.a.w. - inleiding, verloop en slot vorm netjiese geheel. - Inhoud is boeiend, interessant en relevant. - Korrekte en effektiewe gebruik van leestekens. Korrekte paragrawe.
85	G+G	Baie goed	34	26	17	13	8½		
80	G	Goed	32	24	16	12	8	KOMMU- NIKASIE	- Duidelike korrekte interpretasie van onderwerp, m.a.w. die boodskap is briljant en oortuigend oorgedra. - Dit lok die gewenste reaksie by die leser uit, want jy wil lees. - Kommunikeer uiters effektief deur woordkeuse, seleksie van sinne, funksionele taalidroom en punktuasie.
75	GG-	Amper goed	30	23	15	11½	7½		
70	G-	Goed, te veel swakhede	28	21	14	10½	7		
65	G-M+	Neig na goed, te veel swakhede	26	20	13	10	6½	TAAL	- Taalgebruik is gemiddeld. Minder verskeidenheid sinstipes en -konstruksies. Sinsbou is dikwels lomp; foute in woord- en sinstrukture kom dikwels voor. - Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
60	M+	Bogemid. Begin neig na goed	24	18	12	9	6		
55	M+M	Beter as gemiddeld	22	17	11	8½	5½	INHOUD	Beplanning nie meer goed nie, dwaal soms van die onderwerp af/onderwerp net gedeeltelik betrek. Weing ontwikkeling, paragrawe skakel nie altyd sinvol nie, Inleiding te lank/te kort en slot nie effektief nie/ ontbreek soms. - Inhoud is vanselfsprekend, niks buitengewoons nie.
50	M	Gemiddeld	20	15	10	7½	5		
45	MM-	Redelik gemiddeld, te veel foute	18	14	9	7	4½	KOMMU- NIKASIE	- Onderwerp is nie heeltemal so korrek geïnterpreteer nie en die boodskap nie meer so duidelik oorgedra nie. Lok nie werklik reaksie by leser uit nie. - Slaag nog daarin om inhoud verstaanbaar te kommunikeer ten spyte van foute. Min gebruik van taalidroom, wel moedertaalinvloed.
40	M-	Sukkelend, maar nie swak nie	16	12	8	6	4		
35	M-S+	Swak, maar kan slaag	14	11	7	5½	3½	TAAL	- Taalgebruik is swak. Sukkel met basiese woord- en sinstrukture. Taal is lomp, beperk en dikwels heel onverstaanbaar. Wemel van foute t.o.v. spelling, sinsbou en woordgebruik. - Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute. Gebruik Engelse woorde.
30	S+	Te swak om te slaag,	12	9	6	4½	3		
25	S+S	Nog swakker, vol foute	10	8	5	4	2½	INHOUD	- Swak beplanning, tema vaagweg in gedagte gehou, baie herhaling. Geen / min eenheid tussen paragrawe. Interpunksie word geïgnoreer - Inhoud is eintlik nie meer tersaaklik/glad nie tersaaklik nie.
20	S	Swak	8	6	4	3	2		
15	SS-	Uiters swak	6	5	3	2½	1½	KOMMU- NIKASIE	- Onderwerp is feitlik heeltemal of glad nie verstaan en geïnterpreteer nie. Slaag nie daarin om boodskap oor te dra nie. - Kommunikasie moontlik nog verstaanbaar omdat nasiener inlees.
10	S-	opeloos	4	3	2	1½	1		

< Lees die stuk deur, besin oor die taalgebruik/styl, inhoud en kommunikasie en plaas die kandidaat in een van die drie hoofkategorieë, nl. GOED, MIDDELMATIG of SWAK.
 < Besin dan **hoe** goed, middelmatig of swak. Begin by die omskrywing van die hoofkategorieë (GOED, MIDDELMATIG, SWAK - T/I/K) en lees dan die opsommende omskrywing. Plaas die kandidaat dan in 'n spesifieke simbool-kategorie, bv, M+M.
 Skryf die simbool neer (bv. M+M) en soek dan in die kolom onder die verlangde totaal die ooreenstemmende waarde en skryf dit neer (bv. uit 30 is M+M 17).

Kopiereg voorbehou

Blaai om asseblief

BEPUNTING VAN SKRYFWERK AFRIKAANS ADDISIONELE TAAL

OMSKRYWING VAN KOMPONENTE

Die verskillende komponente kan eintlik nie apart aangeslaan word nie, want hulle hou direk met mekaar verband. Die aanbieding van die **inhoud** sluit taal en styl in en die **kommunikatiewiteit** kan nie los bepaal word nie, maar in samehang met die natuurlike en gepaste taalgebruik.

In **globale** assessering word die integrasie van die verskillende komponente erken. Daar word aanvaar dat die een 'n direkte invloed op die ander het en nie van mekaar losgemaak kan word nie.

TAAL

Die hoofaspekte waarna ons oplet in taalgebruik is die volgende:

- **Woordeskatkennis :**
Hier kyk jy hoe ryk, uitgebreid en korrek die leerder se woordeskat is. Dit sluit ook kennis en gebruik van woordstrukture in. Jy kyk ook of die kandidaat die woord se betekenis ken.
- **Sinsbou:**
Dit sluit die verskeidenheid sinsoorte en sinskonstruksies in. Met sinsoorte word bedoel of die kandidaat verskillende soorte sinne effektief kan gebruik, bv. vraagsinne, omgesette woordorde, begin met voegwoord, ens. In sinskonstruksie kyk ons na die woordorde, die gebruik van voegwoorde, die korrekte gebruik van tyd, ens.
- **Spelling en puntuasie:**
Omdat dit 'n skryfvraestel is, moet die kandidaat kan spel en weet hoe om lees- en skryftekens korrek en effektief te kan gebruik.

INHOUD

- **Beplanning:**
Goeie beplanning sal verseker dat die inleiding prikkelend is, daar 'n goeie ontwikkeling plaasvind en dat die slot verrassend en funksioneel is. Beplanning verseker verder dat die stof tersaaklik is. Dit sluit sinvolle rangskikking van gegewens, paragrafering, korrekte lengte, ens. in.
- **Hantering van onderwerp:**
Jy kyk hoe oorspronklik, oortuigend en interessant die onderwerp hanteer word, Kyk of die materiaal logies, samehangend, vloeiend en duidelik oorgedra word.

KOMMUNIKATIEWEIT

- **Interpretasie van onderwerp:**
Jy stel vas of die kandidaat die onderwerp duidelik en korrek geïnterpreteer het.
- **Oordra van boodskap:**
Jy kyk hoe goed en suksesvol die boodskap oorgedra is, of die styl en trant pas, die woord- en taalgebruik natuurlik en geskik is, m.a.w. of die kandidaat daarin slaag om die leser die doel van die skrywe te laat verstaan.
- **Leser se reaksie:**
Word daar op so 'n manier gekommunikeer dat jy duidelik en helder verstaan, dat die inhoud jou boei, dat jy verder wil lees en dat dit die gewenste reaksie uitlok? (Jy voel dalk saam bly/hartseer/kwaad... Jy "sien" die prentjie/persoon wat beskryf is... Jy wil reageer op wat jy gelees het.
(By elke skryfstuk word 'n ontvanger [leser] veronderstel. Die boodskap moet op die ontvanger gerig wees. Verder moet die taal, styl en trant pas en die sender [skrywer] se rol moet klop met die opdrag in die vraestel.)

TOEPASSING VAN DIE SKAAL

1. Lees die skryfstuk deur en bepaal in watter **hoofkategorie** die werk val:
Goed, Middelmatig of Swak.
2. Doen dan 'n fyner analise van die kategorie, m.a.w. vra:
Hoe goed / middelmatig /swak?

Om dit te kan doen, lees die kriptiese omskrywing van die kategorieë en gebruik dit dan as riglyn wanneer die fyner omskrywing onder **Taal, Inhoud en Kommunikasie** gelees word.

Voorbeeld

- Ek lees 'n stuk en besluit dit val in die kategorie **Goed**.
- Ek vra myself af: Hoe goed? En besluit dit is goed, maar nie 80% nie, m.a.w. amper goed, want daar is te veel hinderlikhede.
- Terwyl ek nasien, onderstreep ek nie net foute nie, maar ek maak regmerkies waar iets werklik treffend en goed is (nie wat reg behoort te wees nie.)
- Nou kyk ek na die kolom "Kriteria" en in plaas daarvan om te sê:

Goeie taalgebruik, sê ek die taalgebruik is *amper goed*, want die verskeidenheid sinstipes is nie so groot nie; daar is min, maar hinderlike foute. Foute wat ek nie van 'n A-kandidaat verwag nie. So kyk ek ook na woordkeuse en hoe uitgebreid die woordeskat is, hoe geskik en gepas die woordgebruik is, hoe korrek die idiomatiese taalgebruik is.

Ek beweeg na **inhoud** en doen dieselfde. Ja, die inhoud is goed, maar nie só goed dat ek 80% daarvoor sal wil gee nie, want dit is interessant en relevant, maar nie werklik só boeiend nie. Verder stem ek saam dat die beplanning goed is, maar miskien oortuig die slot my nie heeltemal so goed nie, ens.

Vervolgens kyk ek na **kommunikasie** en doen dieselfde: ja, die onderwerp is korrek geïnterpreteer en die boodskap is goed oorgedra, maar omdat die woordkeuse plek-plek nie werklik gepas is nie, tref dit nie so in die kol nie. Iets van die atmosfeer/styl het nie heeltemal geslaag nie.

- Ek besluit dan finaal dat die kandidaat goed is, maar nie goed genoeg vir 80% nie.

3. Ek skryf die kategorie en die punt neer.

ONTHOU

1. Ek moet self die onderwerp reg interpreteer, maar tog "oop" genoeg wees om te kan insien as die kandidaat dit anders vertolk het.
2. Ek moet self 'n baie goeie waardebeplanning en kennis van die verskillende kategorieë hê, m.a.w. ek moet weet wanneer iets 80%, 50% en 30% werd is.
3. Ek moet my nie blindstaar teen een van die drie aspekte (taal, inhoud, kommunikatieweitek) nie, maar moet dit globaal beoordeel. Die een kan nie los van die ander beoordeel word nie. Die een oefen 'n direkte invloed op die ander een uit en is nou verweef.